УДК 368.01(477)

Воронкова О.М.
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансових ринків
Університету державної фіскальної служби України

СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

UKRAINE'S INSURANCE MARKET IN CONDITIONS OF CURRENT INSTITUTIONAL REFORMATIONS

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто новітні тенденції розвитку страхового ринку України в умовах сучасних інституціональних перетворень. Проаналізовано основні показники вітчизняного страхового ринку до і після інституціональних змін у владно-політичному та соціально-економічному середовищі. Охарактеризовано вплив новітніх інституціональних чинників на стан страхового ринку України. Визначено пріоритетні напрями ефективного розвитку вітчизняного страхового ринку в сучасному інституціональному середовищі.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, страховики, страхувальники, страхові послуги, страхові премії, страхові виплати, страхові резерви, перестрахування, інституціональні перетворення, інституціональне середовище.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены новейшие тенденции развития страхового рынка Украины в условиях современных институциональных преобразований. Проанализированы основные показатели отечественного страхового рынка до и после институциональных изменений во властно-политической и социально-экономической среде. Охарактеризовано влияние новейших институциональных факторов на состояние страхового рынка Украины. Определены приоритетные направления эффективного развития отечественного страхового рынка в современной институциональной среде.

Ключевые слова: страхование, страховой рынок, страховщики, страхователи, страховые услуги, страховые премии, страховые выплаты, страховые резервы, перестрахование, институциональные преобразования, институциональная среда.

ANNOTATION

The latest trends in Ukraine's insurance market in current institutional reformations are considered in the study. The main indicators of the domestic insurance market before and after the institutional change in governmental, political, social and economic environment are analyzed. The modern institutional factors' influence on the state of Ukraine's insurance market is characterized. The major directions of effective development of Ukraine's insurance market in current institutional environment are defined.

Keywords: insurance, insurance market, insurers, insurers, insurance services, insurance premiums, insurance payments, insurance reserves, reinsurance, institutional transformations, institutional environment.

Постановка проблеми. Досвід розвинених країн доводить, що інститут страхування ефективно сприяє розвитку бізнесу та вирішенню соціальних проблем через механізм страхового захисту майнових інтересів юридичних осіб та фізичних осіб. Страхування є важливим чинником економічної безпеки як на макро-, так і на мікрорівні, оскільки дає можливість забезпечити відшкодування збитків у разі настання негативних подій, визначених як страхові випадки. Крім того, страхові резерви є потужним інвестиційним джерелом, а страхові компанії – активними суб'єктами інвестиційної діяльності. Водночас страховий ринок України виконує свої соціально-економічні функції лише частково, а процес його формування не можна вважати завершеним. За оцінками експертів, покриття страхового поля в Україні становить 3–5%, тоді як у країнах Західної Європи – понад 90%. Це свідчить про наявність в Україні великих невикористаних резервів розвитку страхового ринку [5, с. 31]. За попередніми даними, страховий ринок України займає 0,21% у страховому ринку Європи, а у світовій структурі йому належить лише 0,062% [2, с. 73].

Однією з ключових причин такого становища є складне, суперечливе і нестабільне середовище розвитку страхового ринку України. Ще в 2011 р. Українська федерація убезпечення визначила системні зовнішні і внутрішні ризики, під дією яких перебуває даний ринок:

– глобальні ризики, зумовлені циклічним характером розвитку світової економічної та фінансової систем, неможливістю передбачити час та масштаб чергової кризи;

– макро- та мікроекономічні ризики, пов'язані, зокрема, зі збереженням тенденцій до зниження темпів зростання національної економіки або окремих галузей, рівня інвестиційної активності, високих рівня інфляції та відсотків за банківським кредитуванням, низького рівня життя населення України, недостатнього рівня розвитку внутрішньої інфраструктури;

– фінансові ризики, що включають, зокрема, незадовільний фінансовий стан значної частини страховиків, низький рівень якості активів, залежність інвестиційних доходів від депозитної політики банківської системи;

– комерційні ризики, до яких, зокрема, належать посилення цінової конкуренції та загроза банкрутства значної кількості страховиків, зростання обсягу невиконаних зобов'язань між страховиками, у т. ч. за договорами перестрахування, та у відносинах з контрагентами і партнерами [14].

Новітні інституціональні перетворення в нашій державі зумовили розширення цього переліку за рахунок воєнної ситуації та політичної кризи, істотного скорочення економічних процесів, сплеску соціальної напруги, різкого

падіння курсу гривні і зменшення доходів населення. У сучасних вітчизняних реаліях, що характеризуються значним рівнем небезпеки і ризикованості, курс на зростання ролі інституту страхування у суспільному житті стає відображенням усвідомлення принципово нової ситуації, що значною мірою визначає якість життя суспільства як на сучасному етапі, так і в майбутньому, тому в Україні ефективний розвиток страхового ринку сьогодні належить до найактуальніших суспільних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика страхування в Україні давно і широко обговорюється серед науковців і практиків. Водночас швидкі зміни інституціональних чинників, які впливають на страховий ринок, змушують фахівців ще активніше звертатися до його проблем. Серед останніх досліджень питання функціонування, розвитку та модернізації страхового ринку України розглядали В. Базилевич, О. Гладчук, Ю. Дьячкова, Г. Козоріз, Л. Позднякова, О. Сафонова; питання діяльності страхових компаній як фінансових посередників – О. Вовчак і Л. Надієвець; проблеми та перспективи розвитку страхового бізнесу – І. Лук'яненко, В. Сінельнік, О. Сова. Віддаючи належне результатам проведених досліджень, необхідно зазначити, що високодинамічні інституціональні перетворення, що відбуваються в нашій державі останнім часом, зумовлюють необхідність актуальної оцінки стану вітчизняного страхового ринку із врахуванням впливу новітніх чинників. Саме об'єктивна оцінка актуальної ситуації на страховому ринку дає можливість його суб'єктам адекватно забезпечити свої інтереси в умовах значних страхових ризиків. Це зумовлює актуальність, наукове та практичне значення даної роботи.

Таблиця 1

Основні показники страхового ринку України та їх динаміка за 2011–2015 рр.

Показник	2011 р.	2012 р.	Темп приросту, %	2013 р.	Темп приросту, %	2014 р.	Темп приросту, %	2015 р.	Темп приросту, %
Частка страхових премій у ВВП, %	1,7	1,65	97,1	2,0	121,2	1,7	85,0	1,5	88,2
Кількість зареєстрованих страховиків, із них:	442	414	93,7	407	98,3	382	93,9	361	94,5
компанії life	64	62	96,9	62	100,0	57	91,9	49	86,0
компанії non-life	378	352	93,1	345	98,3	325	94,2	312	96,0
Кількість укладених договорів страхування, млн. шт.	618,0	178,2	28,8	185,3	104,0	134,7	72,7	202,4	150,3
Активи по балансу, млн. грн.	48122,7	56224,7	116,8	66387,5	118,1	70261,2	105,8	60729,1	86,4
Сформовані страхові резерви, млн. грн.	11179,3	12578,0	112,5	14435,7	114,8	15828,0	109,6	18376,3	116,1
Валові страхові премії, з яких:	22693,5	21508,2	94,8	28661,9	133,3	26767,3	93,4	29736,0	111,1
life	1346,4	1809,5	134,4	2476,7	136,9	2159,8	87,2	2186,6	101,2
non-life	21347,1	19698,7	92,3	26185,2	132,9	24607,5	94,0	27549,4	112,0
Валові страхові виплати, з яких:	4864,0	5151,0	105,9	4651,8	90,3	5065,4	108,9	8100,5	159,9
life	70,6	82,1	116,3	149,2	181,7	239,2	160,3	491,6	205,5
non-life	4793,4	5068,9	105,7	4502,6	92,8	4826,2	107,2	7608,9	157,7
Рівень валових виплат, %	21,4	23,9	111,7	16,2	67,8	18,9	116,7	27,2	143,9
Чисті страхові премії, млн. грн.	17970,0	20277,5	112,8	21551,4	106,3	18592,8	86,3	22354,9	120,2
Чисті страхові виплати, млн. грн.	4699,2	4970,0	105,8	4566,6	91,9	4893,0	107,1	7602,8	155,4
Рівень чистих виплат, %	26,2	24,5	93,5	21,2	86,5	26,3	124,1	34,0	129,3
Обсяг страхових платежів, сплачених перестраховикам, млн. грн.	5906,2	2522,8	42,7	8744,8	346,6	9704,2	111,0	9911,3	102,1
Обсяг страхових виплат, компенсованих перестраховиками, млн. грн.	731,6	537,8	73,5	486,7	90,5	640,9	131,7	1345,8	210,0

Джерело: складено і розраховано за даними [8]

Мета статті полягає в аналізі стану страхового ринку України в умовах сучасних інституціональних перетворень та на цій основі визначенні пріоритетних напрямів його розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як ми вже зауважували раніше, суттєвий вплив на страховий ринок України здійснили такі новітні інституціональні чинники, як зміна влади, анексія АР Крим та ведення бойових дій на сході України, політична та соціальна криза, скорочення економічних процесів, девальвація національної валюти, високі темпи інфляції, тотальне зубожіння населення. Щоб оцінити наслідки такого впливу, проаналізуємо стан вітчизняного страхового ринку за останні п'ять років, використовуючи його показники як до, так і після відповідних інституціональних перетворень.

Основні показники страхового ринку України та їх динаміку за відповідний період представлено в табл. 1.

Ключовим показником, який характеризує місце страхового ринку в економіці держави, а відповідно і його розвиток, є частка страхових премій у ВВП. Динаміка частки страхових премій у ВВП України свідчить про нестабільне зростання даного показника до 2014 р. та його стабільне падіння у 2014–2015 рр., причому найбільше його значення спостерігалося в 2013 р. (2%), а найменше – у 2015 р. (1,5%). Це вказує на значне скорочення вітчизняного страхового ринку і невідповідність його розмірів європейським показникам (у середньому по Європі – приблизно 8%).

Загальна кількість зареєстрованих страховиків станом на 31.12.2015 становила 361, у тому числі СК life – 49, СК non-life – 312. За аналізований період кількість страхових компаній постійно зменшувалася, скоротившись на кінець 2015 р. порівняно з кінцем 2011 р. майже на 20%. Причому більших темпів скорочення зазнала кількість компаній зі страхування життя. Динаміка кількості укладених договорів страхування не мала чіткої тенденції і зумовлювалася відповідними інституціональними чинниками, які спонукали до згортання або розширення страхового ринку. Це пояснює зменшення кількості договорів у 2012 р. і 2014 р. та її збільшення у 2013 р. і 2015 р. Слід зазначити, що на кінець 2015 р. кількість укладених договорів страхування становила лише третину від їх кількості на кінець 2011 р., хоча порівняно з показником 2014 р. вона зросла наполовину. Істотне підвищення рівня небезпеки у вітчизняних реаліях зумовило збільшення кількості укладених договорів страхування майна у 8,3 рази, договорів страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ – у 10,4 разів, договорів страхування від нещасних випадків – на 62,1% [8].

Щоб виконати взяті на себе зобов'язання у високоризикованому середовищі, страховики мають бути фінансово стійкими. Саме активи страхових компаній і страхові резерви відображають їх спроможність у майбутньому виконати взяті на себе зобов'язання, що означає стабільність страхового ринку. Темп приросту активів страховиків до 2014 р. характеризувався значним зростанням, у 2014 р. – незначним, а у 2015 р. – різким скороченням майже на 14%. Різке скорочення активів страховиків у 2015 р. пов'язане із зменшенням кількості СК та списанням неліквідних активів із балансів страховиків.

Динаміка обсягу страхових резервів демонструє щорічне зростання, проте спричинене воно девальвацією гривні та переоцінкою залишків валютних активів страхових компаній. Ураховуючи зазначену вище ситуацію з активами страховиків, можна припустити, що існує висока ймовірність виникнення проблем із виконанням зобов'язань по укладених договорах страхування вже у недалекому майбутньому.

Одним із ключових показників функціонування страхового ринку є обсяг страхових премій. У аналізованому періоді фактично весь обсяг страхових премій акумулюють 20 СК life і 200 СК non-life, що свідчить про помірну монополізацію ринку страхування життя та істотний рівень конкуренції на ринку страхування non-life. У структурі страхових премій більше 90% становлять види non-life. Динаміка валових страхових премій відповідає динаміці кількості укладених договорів страхування. Зростав обсяг валових страхових премій лише в 2013 та 2015 рр. У 2013 р. це відбулося переважно за рахунок збільшення обсягів внутрішнього перестрахування за такими видами, як страхування життя, добровільне особисте страхування і страхування фінансових ризиків. Приріст валових страхових премій у 2015 р. переважно зумовлений істотним зростанням платежів зі страхування вантажів та багажу, авіаційного страхування, страхування медичних витрат і страхування відповідальності перед третіми особами. У 2012 р. на тлі річного зменшення валових страхових премій на 5,2% чисті страхові премії збільшилися на 12,8%, що пов'язане зі збільшенням надходжень чистих страхових платежів за такими видами особистого страхування, як страхування життя, медичного страхування, страхування відповідальності перед третіми особами, страхування від нещасних випадків та страхування кредитів. Така тенденція зумовлена здебільшого введенням нових податкових правил, згідно з якими суттєво обмежено можливості суб'єктів господарювання і страховиків використовувати операції зі страхування для оптимізації оподаткування Питома вага чистих страхових премій у валових страхових преміях суттєво коливалася по роках: 79,2% у 2011 р., 94,3% у 2012 р., 75,2% у 2013 та 2015 рр., 69,5% у 2014 р. [8].

Наступним ключовим показником функціонування страхового ринку є обсяг страхових виплат (відшкодувань). В їхній структурі переважають виплати за страхуванням non-life

(від 93 до 98% протягом аналізованого періоду). Динаміка страхових відшкодувань показує щорічне збільшення страхових виплат за life-договорами та нестабільне збільшення за договорами non-life. У 2015 р. за обома видами страхування виплати зросли суттєво, хоча і нерівномірно, порівняно з 2011 р.: із life-страхування було відшкодовано більше в сім разів, а з non-life – в 1,6 рази. Таке збільшення виплат за 2015 р. відбулося за рахунок суттєвого зростання страхових виплат майже за всіма видами страхування, але найбільше було відшкодовано за договорами страхування життя, страхування фінансових ризиків та страхування майна. Така ситуація є адекватною реакцією на постійне погіршення соціально-економічного становища. У 2015 р., відповідно, спостерігається істотний приріст рівня валових виплат, який помірно зростав протягом майже всього аналізованого періоду (крім 2013 р.). Суттєве зменшення валових та чистих страхових виплат у 2013 р. відбулося за рахунок страхування фінансових ризиків, страхування майна, страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ та страхування кредитів, оскільки саме у цьому році індикатори соціально-економічного розвитку України були найкращими у межах аналізованого періоду. Водночас за результатами 2013 р. збільшилися валові та чисті страхові виплати зі страхування життя і медичного страхування, що стало відповідною реакцією на загальновідомі військово-політичні події, що розпочалися восени цього року.

Розглянемо основні показники ринку перестрахування в Україні. Хоча в 2012 р. обсяг страхових платежів, сплачених перестраховикам, і зазнав суттєвого скорочення, проте вже в наступному році він зріс у 3,5 рази і помірно збільшувався в наступних роках. Обсяг страхових виплат, компенсованих перестраховиками, помірно зменшувався до 2014 р., з якого він почав істотно зростати. За результатами 2015 р. обидва зазначені показники показали порівняно з результатами 2011 р. майже однакове зростання (обсяг платежів – 168%, обсяг виплат – 184%). Частка вихідного перестрахування щодо валових страхових премій, як і частка виплат перестраховиків щодо валових страхових виплат, зростають, хоч і нерівномірно, з 2013 р., що свідчить про розширення ринку перестрахування в Україні. Причиною такого розширення є недостатність власних фінансових ресурсів страхових компаній. Роль перестраховиків-резидентів і нерезедентів на вітчизняному ринку перестрахування протягом аналізованого періоду також змінювалася. Проте можна стверджувати про істотне посилення ролі перестраховиків-нерезидентів у 2015 р., в якому частка зовнішнього вихідного перестрахування збільшилася на 2,8 в. п. порівняно із даними 2014 та 2013 рр., а частка нерезидентів у страхових виплатах, відшкодованих перестраховиками, збільшилася у 1,8 та 2,2 рази відповідно. Хоча причина такого становища залишилася тією ж.

Висновки. Страхування – не тільки важливий чинник економічної безпеки та соціальної стабільності в країні, а й також потужний акумулятор інвестиційних ресурсів. Водночас страховий ринок України дотепер перебуває на стадії формування, повільно адаптуючись до європейських та світових стандартів. На сучасному етапі вітчизняний страховий ринок функціонує в інституціональних умовах системної політичної та економічної кризи, воєнної ситуації та соціальної напруги, стагнації та тотального зубожіння населення, що істотно гальмує його розвиток.

Підсумовуючи результати дослідження страхового ринку України в умовах сучасних інституціональних перетворень, необхідно зауважити на погіршанні ситуації у страховому секторі з 2014 р., в якому відбулися доленосні для нашої держави геополітичні та військові події, що відповідним чином вплинули на політичні та соціально-економічні процеси. Зокрема, після досягнутого у 2013 р. максимального значення частки страхових премій у ВВП (2%) цей показник за останні два роки скоротився на чверть, що свідчить про відповідне скорочення вітчизняного страхового ринку і про те, що страховий сектор ще не зайняв належне місце в економіці країни. У структурі страхового ринку України 90% займає сектор non-life страхування, тому можна зазначити, що за основними кількісними й якісними ознаками вітчизняний ринок не відповідає стандартам розвинених країн, зокрема Єврозони. Щодо інших ключових показників страхового ринку України, доцільно зазначити, що кількість зареєстрованих страхових компаній постійно скорочувалася. Динаміка кількості укладених договорів страхування, страхових премій і страхових виплат не мала чітких тенденцій і зумовлювалася відповідними інституціональними чинниками, які спонукали до згортання або активізації страхової діяльності. У 2015 р. за всіма цими показниками відбулося зростання, а особливо слід зазначити значне збільшення страхових виплат і, відповідно, рівня страхових виплат, причиною якого стало погіршення соціально-економічного становища в Україні. З іншого боку, активи страховиків, основною складовою частиною яких залишаються вкладення в акції та банківські депозити, у 2015 р. різко зменшилися, що свідчить про ймовірність виникнення проблем із виконанням зобов'язань за укладеними договорами страхування. І хоча динаміка страхових резервів протягом усього аналізованого періоду була зростаючою, насамперед це було зумовлено переоцінкою залишків валютних активів страховиків. Недостатність власних фінансових ресурсів страхових компаній зумовлювала необхідність користуватися послугами перестраховиків, особливо останнім часом. Тому, зважаючи на наведене вище, забезпечення відповідних

інституціональних умов для ефективного розвитку вітчизняного страхового ринку має бути одним із пріоритетних державних завдань як в аспекті національної безпеки, так і подальшого соціально-економічного розвитку країни.

Враховуючи результати проведеного аналізу, а також результати раніше проведених досліджень (як власних, так й інших фахівців) із відповідної проблематики, можемо визначити три пріоритетні напрями ефективного розвитку страхового ринку України в сучасному інституціональному середовищі.

1. Підвищення попиту на страхові послуги, для чого необхідно забезпечити:

– підвищення платоспроможності населення;

– підвищення рівня довіри населення до страхових компаній;

– підвищення страхової культури населення.

Підвищення платоспроможності населення можливе за рахунок підвищення мінімальної заробітної плати, а також установлення неоподатковуваного мінімуму доходів громадян на її рівні, щоб потенційні споживачі страхових послуг були в змозі їх придбати.

В умовах сучасного інституціонального середовища головними кроком для підвищення рівня довіри населення до страхових компаній уважаємо посилення захисту майнових прав страхувальників шляхом створення Фонду гарантування страхових виплат. У цьому аспекті варто виділити проект Закону про Фонд гарантування страхових виплат за договорами страхування життя від 27 листопада 2014 р. № 0958. У разі настання неплатоспроможності страховика Фонд гарантує страхувальнику відшкодування розміру страхової виплати або викупної суми, передбаченої договором страхування життя, укладеним після набрання чинності цим законом, але не більше максимального розміру гарантійних виплат. Учасниками Фонду мають стати страховики, які отримали ліцензію на здійснення страхування життя, а джерелом його формування – вступні та регулярні внески учасників. Поки що цей законопроект знаходиться на стадії обговорення.

Підвищення страхової культури населення потребує не тільки масштабної масово-роз'яснювальної роботи, але й реального запровадження накопичувального загальнодержавного пенсійного страхування та загальнообов'язкового соціального медичного страхування. Зараз у Верховній Раді України опрацьовуються проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та єдиних принципів нарахування пенсій від 30 квітня 2015 р. № 2767 і проект Закону про загальнообов'язкове соціальне медичне страхування від 30 липня 2015 р. № 2462а. Уведення в дію відповідних законодавчих актів надасть змогу забезпечити населення відповідним соціальним захистом.

2. Посилення фінансової безпеки на страховому ринку, для чого необхідно забезпечити:

– введення в дію та дотримання критеріїв та нормативів достатності, диверсифікованості та якості активів страховиків;

– протидію схемам фінансового шахрайства за участю страхових компаній;

– запровадження системи пруденційного нагляду за страховою діяльністю.

Перший пункт уже впроваджується до життя шляхом уведення в дію Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика, затвердженого Розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 23 лютого 2016 р. № 396, яким установлено вимоги щодо обсягів укладень страхових резервів у банківські установи залежно від їх кредитного рейтингу, вимоги до рейтингу надійності перестраховика та складу низькоризикових активів. Проте введення в дію цього положення, своєю чергою, пов'язане з ризиками масового переведення страхових резервів до банків із вищим рейтингом та обмеження кола надійних перестраховиків, а також зниження рівня диверсифікації активів страховиків у зв'язку обмеженим переліком низькоризикових активів.

Фахівці вважають, що основна частина фінансових шахрайств на страховому ринку пов'язана із тіньовим відтоком капіталу за кордон, насамперед за допомогою офшорів, що ставить під загрозу виконання зобов'язань страхових компаній перед страхувальниками та перед бюджетом. Україна вже зробила певні кроки у напрямі попередження використання шахрайських схем за участю страховиків. Наступним кроком може стати введення в дію Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження податку з операцій з офшорними юрисдикціями», зараз відомого як законопроект від 13 квітня 2016 р. № 4413.

Щодо запровадження системи пруденційного нагляду за страховою діяльністю, то ще в 2010 р. було затверджено Концепцію запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами та Програму розвитку системи пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами, які складалися з трьох етапів [10]. Дотепер на практиці не завершено навіть перший, підготовчий, етап, тому постає актуальне завдання щодо прискорення практичної реалізації відповідного нормативного акту. До речі, основні його положення знайшли своє місце у новому проекті Закону про страхування від 6 лютого 2015 р. № 1797-1, який було ухвалено у першому читанні.

3. Активізація інвестиційної діяльності страхових компаній, для чого необхідно забезпечи-

ти вкладання страхових інвестицій насамперед у реальний сектор економіки. Тут треба зауважити, що хоча ще з 2005 р. встановлено обмеження обсягів інвестування страхових резервів у економіку на рівні 15% (із них в окремий об'єкт – не більше 5%) [12], частка вкладень в економіку в структурі інвестиційного портфеля страховиків за аналізований період не перевищувала 0,2%. У цьому аспекті важливим є підвищення привабливості реальних інвестицій для страхових компаній. Ми підтримуємо думку про перспективність страхових інвестицій у ринок нерухомості, а також корпоративні облігації за умови дотримання емітентами відповідного кредитного рейтингу. Також у цьому напрямі перспективним моментом уважаємо поєднання страхових інвестицій зі страховим захистом шляхом конструювання нових фінансових інструментів.

Таким чином, розвиток страхового ринку України у зазначених пріоритетних напрямах дасть змогу активізувати страхову діяльність та підвищити фінансову безпеку у страховому секторі, покращити фінансові показники діяльності страховиків, збільшити страхові інвестиції в реальний сектор економіки, запровадити дієву систему пруденційного нагляду та попередження фінансових шахрайств за участю страхових компаній, запровадити нові страхові послуги у сфері соціального захисту та інвестування. Разом усе це дасть змогу наблизити страховий ринок України до європейських та світових стандартів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Базилевич В.Д. Новітні тенденції та протиріччя на страховому ринку України / В.Д. Базилевич // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012. – Вип. 133. – С. 5–8.
2. Вовчак О.Д. Діяльність страхових компаній як фінансових посередників: світовий досвід та можливості для України / О.Д. Вовчак, Л.М. Надієвець // Облік і фінанси. – 2015. – № 3(69). – С. 70–74.
3. Гладчук О.М. Фінансова безпека сучасного страхового ринку України / О.М. Гладчук // Ефективна економіка. – 2014. – № 4.
4. Дьячкова Ю.М. Страховий ринок в умовах нестабільної економіки / Ю.М. Дьячкова // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2014. – № 2(33). – С. 172–176.
5. Козоріз Г.Г. Пріоритетні напрями модернізації страхового ринку України в умовах глобальних викликів / Г.Г. Козоріз // Регіональна економіка. – 2013. – № 1. – С. 26–34.
6. Лук'яненко І.Г. Сучасні тенденції функціонування та напрями реформування страхового ринку України / І.Г. Лук'яненко, В.В. Сінельнік // Економічний вісник університету: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький : Переяслав-Хмельницький ДПУ, 2015. – № 27/1. – С. 221–228.
7. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rada.gov.ua.
8. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nfp.gov.ua.
9. Позднякова Л.А. Методическое обеспечение оценки финансовой безопасности страхового рынка / Л.А. Позднякова // Вісник Одеського національного університету. – 2014. – Т. 19. – Вип. 1 (Економіка). – С. 92–95.
10. Про затвердження Концепції запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами та Програми розвитку системи пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 15 липня 2010 р. № 585 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pension.kiev.ua/files/fsr_concept_prudential_supervision_n585_15jul2010.pdf.
11. Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2005 р. № 643 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/643-2005-%D0%BF.
12. Сафонова О.Д. Сучасний стан страхового ринку України та основні проблеми його розвитку / О.Д. Сафонова // Економіка харчової промисловості. – 2014. – № 1(21). – С. 98–102.
13. Сова О.Ю. Проблеми та перспективи розвитку страхового бізнесу в Україні / О.Ю. Сова // Наука й економіка. – 2015. – № 1(37). – С. 42–48.
14. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012–2021 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic.